

Sikkerhedsdatablad

ifølge forordning (EF) nr. 1907/2006, Artikel 31

PEBERMYNTEOLIE

Erstatter dato: 01.12.2022

Revisionsdato: 21.06.2024

Version: 3

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden	
1.1. Produktidentifikator	
Handelsnavn:	Rå Pebermynteolie
Beskrivelse:	Vanddampdestillation fra urten Mentha Arvensis
Varenummer Natur-Drogeriet:	61720
CAS-nr.:	90063-97-1
Unik formelidentifikator (UFI):	1F00-XOQ2-800K-47XG
1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes	
Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen Flavour/Fragrance	
Anvendelser der frarådes Ingen særlige.	
1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet	
Leverandør:	Natur-Drogeiet A/S, Nydamsvej 13-15, DK-8362 Hørning
Tlf.:	+45 86923333
E-mail:	qa@natur-drogeriet.dk
WWW:	www.natur-drogeriet.dk
Kontaktperson:	Helle R. Hansen
1.4. Nødtelefon Kontakt Giftlinjen på telefon +45 82 12 12 12 (åbent 24 timer i døgnet). Se punkt 4 om førstehjælpsforanstaltninger.	

PUNKT 2: Fareidentifikation	
2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen Klassificering i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 Acute Tox. 4 - H302 Farlig ved indtagelse. Skin Irrit. 2 - H315 Forårsager hudirritation. Eye Irrit. 2 - H319 Forårsager alvorlig øjenirritation. Skin Sens. 1 - H317 Kan forårsage allergisk hudreaktion. Aquatic Chronic 3 - H412 Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.	
2.2. Mærkningselementer Mærkning i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 Dette produkt er klassificeret og mærket iht. CLP-forordningen. Farepiktogram: 	
Signalord: <ul style="list-style-type: none">Advarsel.	

Faresætninger:

H302 Farlig ved indtagelse.

H315 Forårsager hudirritation.

H319 Forårsager alvorlig øjenirritation.

H317 Kan forårsage allergisk hudreaktion.

H412 Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Sikkerhedssætninger:

P261

- Undgå indånding af pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.

P280

- Bær beskyttelseshandsker / øjenbeskyttelse / ansigtsbeskyttelse.

P301+P312

- I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Ring til en GIFTINFORMATION/læge i tilfælde af ubehag.

P330

- Skyl munden.

P305+P351+P338

- VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.

P501

- Bortskaffelse af indholdet/holderen i henhold til de lokale/regionale/nationale/internationale forskrifter.

Farebestemmende komponent(er) til etikettering:

- Menthone
- Cis-5-Methyl-2-(1-Methylethyl)-1-cyclohexanone
- l-Isopulegol
- Pulegone
- (R)-p-mentha-1,8-dien; d-limonen
- beta-Pinene
- pin-2(3)-en
- Myrcene
- 4-Methyliden-1-propan-2-ylbicyclo[3.1.0]hexan
- Linalool

2.3. Andre farer

Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

- PBT: Ikke relevant.
- vPvB: Ikke relevant.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer**3.2 Blandinger**

CAS: 90063-97-1

EINECS: 290-058-5

Beskrivelse: Blanding med nedenstående stoffer med ufarlige tilsætningsstoffer.

Farlige indholdsstoffer:

Produkt/Substans	CAS nr.	EINECS	% w/w	Klassificering
L-Menthol	2216-51-5	218-690-9	>25 - 50 %	Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319
Menthone	89-80-5	201-941-1	>25 - 50 %	Acute Tox. 4, H302; Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1B, H317; Aquatic Chronic 3, H412

Cis-5-Methyl-2-(1-Methylethyl)-1-cyclohexanone	491-07-6	207-727-4	>5 - <10 %	Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1B, H317
Neo-Menthol	2216-52-6	218-691-4	>5 - <10 %	Skin Irrit. 2, H315
(R)-p-mentha-1,8-dien; d-limonen	5989-27-5	227-813-5	>2,5 – 5 %	Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Acute 1, H400 (M=1); Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1B, H317; Aquatic Chronic 3, H412
l-Isopulegol	89-79-2	201-940-6	1 - 2,5 %	Acute Tox. 4, H302; Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319
Pulegone	89-82-7	201-943-2	1-2,5 %	Acute Tox. 4, H302
l-Menthyl acetate (1alpha,2beta,5alpha)	2623-23-6	220-076-0	≥1 - <2,5 %	Aquatic Chronic 2, H411
Beta-Pinene	18172-67-3	242-060-2	≥0,25 - <1%	Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Acute 1, H400 (M=1); Aquatic Chronic 1, H410 (M=1); Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1B, H317
Pin-2(3)-en	80-56-8	201-291-9	≥0,25 - <1 %	Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Acute 1, H400 (M=1); Aquatic Chronic 1, H410 (M=1); Acute Tox. 4, H302; Skin Irrit. 2, H315; Skin Sens. 1B, H317
Myrcene	123-35-3	204-622-5	≥0,1 - <0,25 %	Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Acute 1, H400 (M=1); Aquatic Chronic 2, H411; Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319; Skin Sens. 1B, H317
Linalool	78-70-6	201-134-4	≥ 0,1 - <1%	Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319; Skin Sens. 1B, H317

Yderligere anvisninger: Teksten til de anførte farehensvisninger fremgår af kapitel 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelt:	Tøj, der er forurenet med produktet, skal tages af med det samme. Forgiftningssymptomer kan optræde med mange timers forsinkelse, derfor skal lægeovervågningen være mindst 48 timer efter et uheld.
Indånding:	Rigelig tilførsel af frisk luft. Søg for en sikkerheds skyld læge. I tilfælde af bevidstløshed skal den tilskadekomne lægges ned og transporteres i stabilt sideleje.
Indtagelse:	Søg læge. Drik rigeligt vand og sørg for frisk luft. Tilkald omgående læge.

Hudkontakt:	Skal omgående vaskes af med vand og sæbe, skyl godt efter.
Øjenkontakt:	Skyl øjnene med åbent øjenlåg i flere minutter under rindende vand. Søg læge, hvis problemerne er vedvarende.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler:	CO2, sand, slukningspulver. Brug ikke vand.
Slukningsmidler, der er uegnede af sikkerhedsmæssige grunde:	Vand i fuld stråle.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Ved ophedning eller brand dannes giftige gasser.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Der kræves ingen særlige forholdsregler.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Ikke påkrævet.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Må ikke udledes i kloaksystemet eller i vandløb.

I tilfælde af indtrængen i vandløb eller kloaksystem skal de pågældende myndigheder underrettes.

Må ikke udledes i kloaksystemet/overfladevand/grundvand.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Opsamles med væskebindende materiale (sand, kiselgur, syrebindemiddel, universalbindemiddel, savsmuld).

Kontamineret materiale skal bortskaffes som affald ifølge punkt 13.

Behandles med natronlud 2%.

Sørg for tilstrækkelig udluftning.

6.4. Henvisning til andre punkter

Information om sikker håndtering se kapitel 7.

Informationer vedrørende personlige værnemidler se kapitel 8.

Informationer om bortskaffelse se kapitel 13.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Undgå aerosoldannelse.

Anvisninger vedrørende brand- og eksplosionsbeskyttelse:

- Der kræves ingen særlige forholdsregler.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Opbevaring:

- Krav til opbevaringsrum og beholdere:
 - Ingen særlige krav.
- Henvisninger vedrørende opbevaring med andre stoffer:
 - Ikke påkrævet.
- Yderligere oplysninger vedrørende opbevaringsbetingelserne:
 - Hold beholderen tætsluttende lukket.
- Opbevaringsklasse:
 - 10

7.3. Særlige anvendelser

Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

Indholdsstoffer med arbejdspladsrelaterede grænseværdier, der skal overvåges:

- Produktet indeholder ingen relevante mængder af stoffer med arbejdspladsrelaterede grænseværdier, der skal overvåges.

Yderligere anvisninger:

- Baseret på de lister, der var gældende på tidspunktet for udarbejdelsen.

8.2. Eksponeringskontrol

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol Ingen yderligere oplysninger, se punkt 7.

Individuelle beskyttelsesforanstaltninger som f.eks. personlige værnemidler.

Generelle forholdsregler vedrørende beskyttelse og hygiejne:	Skal holdes borte fra føde- og drikkevarer og foderstoffer. Forurenet, gennemvædet tøj skal det tages af med det samme. Vask hænder inden der holdes pause og ved arbejdsophør. Undgå kontakt med øjne og hud.
Åndedrætsværn:	Ikke påkrævet.
Beskyttelse af hænder:	Beskyttelseshandsker: <ul style="list-style-type: none">• Handskematerialet skal være uigennemtrængeligt og kunne tåle produktet/stoffet/præparatet.• Handskemateriale:<ul style="list-style-type: none">○ Valg af en egnet handske afhænger ikke blot af materialet, men også af yderligere kvalitetskriterier og er forskelligt fra den ene fabrikant til den anden. Da produktet er et præparat af flere forskellige stoffer, kan handskematerialernes bestandighed ikke beregnes på forhånd og skal derfor efterprøves inden brugen.○ Multikemikalieresistente handsker, kategori III i henhold til forordning (EU) 2016/425• Handskematerialets gennemtrængningstid<ul style="list-style-type: none">○ Hos handskefabrikanten skal man forespørge om den nøjagtige gennemtrængningstid og overholde denne.
Beskyttelse af øjne/ansigt:	Beskyttelsesbriller: <ul style="list-style-type: none">• Tætsluttende beskyttelsesbriller

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Fysisk tilstand:	Flydende.
Farve:	Farveløs.
Lugt:	Karakteristisk.
Lugttærskel:	Ikke bestemt.
Smelte-/frysepunkt:	Ikke bestemt.
Antændelighed:	Ikke relevant.
Øvre og nedre eksplosionsgrænse:	Ikke bestemt.
Flammepunkt:	77 °C.
Nedbrydnings-temperatur:	Ikke bestemt.
pH:	Blandingen er apolær/aprot.
Opløselighed	

Vand:	Ikke eller kun lidt blandbar.
Fordelingskoefficient n-oktanol/vand (logværdi)	Ikke bestemt.
Massefylde og/eller relativ massefylde	
Densitet ved 20 °C:	0,898 g/cm ³
Relativ massefylde:	Ikke bestemt.
Dampmassefylde:	Ikke bestemt.
9.2. Andre oplysninger	
Udseende	
Form:	Flydende.
Vigtige angivelser vedrørende helbreds- og miljøbeskyttelse samt vedrørende sikkerhed	
Selvantændelsestemperatur:	Ikke bestemt.
Eksplorative egenskaber:	Ikke bestemt.
Opløsningsmiddel-separationstest	
VOC (EU):	58,91 %
Fordampningshastighed:	Ikke bestemt.
Oplysninger vedrørende fysiske fareklasser	
Eksplсивstoffer:	Ikke relevant.
Brandfarlige gasser:	Ikke relevant.
Aerosoler:	Ikke relevant.
Brandnærende gasser:	Ikke relevant.
Gasser under tryk:	Ikke relevant.
Brandfarlige væsker:	Ikke relevant.
Brandfarlige faste stoffer:	Ikke relevant.
Selvreaktive stoffer og blandinger:	Ikke relevant.
Pyrofore væsker:	Ikke relevant.
Pyrofore faste stoffer:	Ikke relevant.
Selvopvarmende stoffer og blandinger:	Ikke relevant.
Stoffer og blandinger, som ved kontakt med vand udleder brandfarlige gasser:	Ikke relevant.
Brandnærende væsker:	Ikke relevant.
Brandnærende faste stoffer:	Ikke relevant.
Organiske peroxider:	Ikke relevant.
Metalætsende:	Ikke relevant.
Desensibiliserede eksplosivstoffer:	Ikke relevant.

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet	
10.1. Reaktivitet	Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.
10.2. Kemisk stabilitet	Termisk nedbrydning/forhold, der bør undgås Ingen nedbrydning ved formålsbestemt brug.
10.3. Risiko for farlige reaktioner	Der er ikke kendskab til nogen farlige reaktioner.
10.4. Forhold, der skal undgås	Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.

10.5. Materialer, der skal undgås	Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.
10.6. Farlige nedbrydningsprodukter	Der er ikke kendskab til nogen farlige nedbrydningsprodukter.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger			
11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger			
Akut toksicitet - indtagelse			
Eksponeringsvej	Art	Test	Resultat
Oral	Rotte	LD50	1.240 mg/kg
Hudætsning/-irritation Forårsager hudirritation.			
Alvorlig øjenskade/øjenirritation Forårsager alvorlig øjenirritation.			
Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering Kan forårsage allergisk hudreaktion.			
Kimcellemutagenicitet Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.			
Kræftfremkaldende egenskaber Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.			
Reproduktionstoksicitet Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.			
Enkel STOT-eksponering Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.			
Gentagne STOT-eksponeringer Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.			
Aspirationsfare Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.			
11.2 Oplysninger om andre farer			
Hormonforstyrrende egenskaber Ingen af indholdsstofferne er optaget i listen.			

PUNKT 12: Miljøoplysninger			
12.1. Toksicitet Toksicitet i vand: Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.			
12.2. Persistens og nedbrydelighed Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.			
12.3. Bioakkumuleringspotentiale Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.			
12.4. Mobilitet i jord Der står ingen yderligere, relevante informationer til rådighed.			
12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering Ikke relevant.			
12.6. Hormonforstyrrende egenskaber Produktet indeholder ikke stoffer med hormonforstyrrende egenskaber.			
12.7. Andre negative virkninger			

- Bemærkning: Skadelig for fisk.
- Yderligere økologiske oplysninger:
 - Generelle anvisninger:
 - Fareklasse for vand 2 (Selvklassificering): vandforurenende.
 - Må ikke udledes i grundvandet, vandløb eller kloaksystemet.
 - Risiko for forurening af drikkevandet allerede ved udslip af små mængder i undergrunden.
 - Skadelig for vandorganismer

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Anbefaling: Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsaffald. Må ikke udledes i kloaksystemet.

Urensede emballager: Anbefaling: Bortskaffes i overensstemmelse med myndighedernes forskrifter.

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1 UN-nummer eller ID-nummer

ADR, IMDG, IATA Ikke relevant.

14.2 UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)

ADR, IMDG, IATA Ikke relevant.

14.3 Transportfareklasse(r)

ADR, IMDG, IATA
Klasse Ikke relevant.

14.4 Emballagegruppe

ADR, IMDG, IATA Ikke relevant.

14.5 Miljøfarer

Ikke relevant.

14.6 Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Ikke relevant.

14.7 Bulktransport til søs i henhold til IMO-instrumenter

Ikke relevant.

- UN "Model Regulation" - Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1 Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

Mærkning i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 Dette produkt er klassificeret og mærket iht. CLP-forordningen.

Farepiktogrammer:

Signalord: Advarsel

Farebestemmende komponent(er) til etikettering:

- Menthone
- cis-5-Methyl-2-(1-Methylethyl)-1-cyclohexanone
- l-Isopulegol
- Pulegone
- (R)-p-mentha-1,8-dien; d-limonen
- beta-Pinene
- pin-2(3)-en
- Myrcene
- 4-Methyliden-1-propan-2-ylbicyclo[3.1.0]hexan
- Linalool

Faresætninger:

- H302 Farlig ved indtagelse.
- H315 Forårsager hudirritation.
- H319 Forårsager alvorlig øjenirritation.
- H317 Kan forårsage allergisk hudreaktion.
- H412 Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger

Sikkerhedssætninger:

P261	Undgå indånding af pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.
P280	Bær beskyttelsehandsker / øjenbeskyttelse / ansigtsbeskyttelse.
P301+P312	I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Ring til en GIFTINFORMATION/læge i tilfælde af ubehag.
P330	Skyl munden.
P305+P351+P338	VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.
P501	Bortskaffelse af indholdet/holderen i henhold til de lokale/ regionale/ nationale/ internationale forskrifter.

Direktiv 2012/18/EU

Navngivne farlige stoffer - BILAG I Ingen af indholdsstofferne er optaget i listen.

Forordning (EF) nr. 1907/2006 BILAG XVII Begrænsninger: 3

Direktiv 2011/65/EU om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr - Bilag II

- Ingen af indholdsstofferne er optaget i listen.

FORORDNING (EU) 2019/1148

Bilag I - UD GANGSSTOFFER TIL EKSPLOSIVSTOFFER UNDERLAGT BEGRÆNSNINGER (Øvre grænseværdi med henblik på licens i henhold til artikel 5, stk. 3)

- Ingen af indholdsstofferne er optaget i listen.

Bilag II - INDBERETNINGSPLIKTIGE UD GANGSSTOFFER TIL EKSPLOSIVSTOFFER

- Ingen af indholdsstofferne er optaget i listen.

Forordning (EF) nr. 273/2004 om narkotikaprækursore

Ingen af indholdsstofferne er optaget i listen.

Forordning (EF) Nr. 111/2005 om regler for overvågning af handel med narkotikaprækursorer mellem Fællesskabet og tredjelande

Ingen af indholdsstofferne er optaget i listen.

Nationale forskrifter:

- MAL-Code: 5-5

15.2 Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er ikke udført kemikaliesikkerhedsvurdering.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Alle ovenstående angivelser er baseret på vores aktuelle viden, udgør dog ikke nogen tilsikring af produkt egenskaber og stifter heller ikke noget kontraktligt retsforhold.

Risikoangivelser:

- H226 Brandfarlig væske og damp.
- H302 Farlig ved indtagelse.
- H304 Kan være livsfarligt, hvis det indtages og kommer i luftvejene.
- H315 Forårsager hudirritation.
- H317 Kan forårsage allergisk hudreaktion.
- H319 Forårsager alvorlig øjenirritation.
- H400 Meget giftig for vandlevende organismer.
- H410 Meget giftig med langvarige virkninger for vandlevende organismer.
- H411 Giftig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.
- H412 Skadelig for vandlevende organismer, med langvarige virkninger.

Forkortelser og akronymer:

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

ICAO: International Civil Aviation Organisation

ADR: Accord relatif au transport international des marchandises dangereuses par route (European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals

EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances

ELINCS: European List of Notified Chemical Substances

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

VOC: Volatile Organic Compounds (USA, EU)

Måleteknisk Arbejdshygienisk Luftbehov

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic

vPvB: very Persistent and very Bioaccumulative

Flam. Liq. 3: Brandfarlige væsker – Kategori 3

Acute Tox. 4: Akut toksicitet – Kategori 4

Skin Irrit. 2: Hudætsning/hudirritation – Kategori 2

Eye Irrit. 2: Alvorlige øjenskader/øjenirritation – Kategori 2

Skin Sens. 1: Hudsensibilisering – Kategori 1

Skin Sens. 1B: Hudsensibilisering – Kategori 1B

Asp. Tox. 1: Aspirationsfare – Kategori 1

Aquatic Acute 1: Farlig for vandmiljøet - akut fare for vandmiljøet – Kategori 1

Aquatic Chronic 1: Farlig for vandmiljøet - langtidsfare for vandmiljøet – Kategori 1

Aquatic Chronic 2: Farlig for vandmiljøet - langtidsfare for vandmiljøet – Kategori 2

Aquatic Chronic 3: Farlig for vandmiljøet - langtidsfare for vandmiljøet – Kategori 3